

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.336/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Pataki Norbert András ügyvéd ügyintézője mellett eljáró dr. Pataki Norbert Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek - a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt Budapest Környéki Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 10.Pk.20.132/2024/14. számú végzése ellen a kérelmezett által 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helyben hagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 nap alatt fizessen meg a kérelmezőnek az általános forgalmi adót is tartalmazó 22 225 (huszonkétezer-kétszázhuszonöt) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 42 552 (negyvenkétezer-ötszázötvenkét) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

A Váci Városi Bíróság előtt 1.P.20.095/2004. szám alatt folyamatban volt perben 'felperes neve' által előterjesztett viszontkeresetet a bíróság új keresetként iktatta, a P.20.067/2006. szám alatti perben a felperes 2006. március 27. napján vont perbe a kérelmezőt II. rendű alperesként. A pert a Váci Járásbíróság 11.P.20.316/2023/15. szám alatt, 2023. július 7. napján jogerős végzésével szüntette meg a felperesek elállására tekintettel, ezen végzés jogerejéről a kérelmezőt 2023. augusztus 1. napján értesítették.

A kérelem és az ellenirat

[1] A kérelmező az eljárás elhúzódása miatt a kérelmezettet 6290 napos pertartam figyelembevételével 2 516 000 forint vagyoni elégtétel és az általános forgalmi adót is tartalmazó 88 900 forint összegű perköltsége megfizetésére kérte kötelezni a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 6. § (1) bekezdése, (2) bekezdés a) pontja, 7. § (1)-(2) bekezdései és a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI.30.) Korm. rendelet alapján.

[2] A kérelmezett az elleniratában elsődlegesen az eljárás megszüntetését kérte a kérelem elkésztése miatt. Érdemben az eljárás figyelembe vehető időtartamát elsődlegesen 2324 napban kérte meghatározni, és a kérelem elutasítását 1 586 400 forint összegre kérte, míg másodlagosan az eljárás számított időtartamát 3573 napban határozta meg, és a kérelem elutasítását 1 429 200 forint összegre. Vitatta a kérelmező által felszámított perköltség mértékét is.

[3] Az eljárás számított időtartamából kérte levonni a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartamként a 2008. március 21. és

2008. június 30. közötti 102 napot, a 2008. október 25. és 2009. január 8. közötti 76 napot, valamint a 2017. december 6. és 2017. december 12. közötti 7 napot, mivel a kérelmező a bíróság felhívásainak csak az engedélyezett határidőn túl tett eleget; a 2009. március 4. és 2009. június 24. közötti 113 napot és a 2013. szeptember 6. és 2014. október 13. közötti 403 napot, mivel a tárgyalás felfüggesztése a kérelmező érdekében is állt; a 2016. február 21. és 2016. május 30. közötti 100 napot, mivel a bíróság a felperes jogutódlásának megállapítását követően nem intézkedett, amelyet a kérelmezőnek is észlelnie kellett volna.

[4] *Részben a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt időtartamként, részben a Pevtv. 15. § (5) bekezdése alapján* kérte levonni a 2017. december 15. és 2023. április 19. közötti 1952 napot. Érvelése szerint az igazságügyi szakértő szakmai álláspontjával is igazoltan a hatósági eljárás megindítása szükségszerű előkérdése volt a kereset elbírálásának; a tárgyalás felfüggesztése nem volt elkerülhető. A kérelmező eljárásjogi lehetősége ellenére a hatóság megkeresését nem indítványozta és a felfüggesztő végzés ellen nem nyújtott be fellebbezést, nem kérte az eljárás folytatását sem. Ezen passzivitása a Pevtv. 15. § (3) bekezdése szerint értékelhető.

[5] Kérte továbbá az eljárás figyelembe vehető időtartamát csökkenteni *az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének a hiányában* a 2006. június 24. és 2007. február 6. közötti 228 nappal, mivel a kérelmező nem sérelmezte, hogy a bíróság a folytatólagos tárgyalás időpontját a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 142. § (1) bekezdése ellenére nem tűzte ki, és a szakértői díj előlegezésére sem adott határidőt; a 2007. április 11. és 2007. július 16. közötti 97 nappal, mivel a kérelmező nem sérelmezte az elsőfokú ítélet felterjesztésének késedelmét; a 2007. december 14. és 2008. január 11. közötti 29 nappal és a 2011. június 3. és 2011. július 3. közötti 31 nappal, mivel a kérelmező nem kifogásolta a másodfokú határozat visszaküldésének késedelmét; a 2008. január 29. és 2008. február 14. közötti 16 nappal, mivel a kérelmező nem sérelmezte a másodfokú határozat késedelmes közlését; a 2009. július 26. és 2009. október 13. közötti 80 nappal, mivel a kérelmező nem kifogásolta, hogy a bíróság a felfüggesztett eljárás folytatását követően érdemi intézkedést nem tett; a 2012. február 14. és 2012. június 12. közötti 120 nappal, a 2012. június 13. és 2013. szeptember 23. közötti 103 nappal és a 2013. május 8. és 2013. június 26. közötti 50 nappal, mivel a kérelmező nem sérelmezte, hogy a bíróság a szakértőt nem hívta fel szakvéleménye meghatározott időn belül történő előterjesztésére.

[6] *A Pevtv. 15. § (5) bekezdése alapján* kérte továbbá levonni a 2014. október 14. és 2016. január 15. közötti 459 napot, mivel a felperes elhalálozása okán az eljárás félbeszakadt, amely a bíróság és a kérelmező érdekkörén is kívül esik.

Az elsőfokú végzés

[7] Az elsőfokú bíróság kötelezte a kérelmezettet a kérelmező javára 2 354 400 forint vagyoni elégtétel és 76 018 forint perköltség megfizetésére, ezt meghaladóan a kérelmet elutasította. Kötelezte a kérelmezőt 4 529 forint illeték megfizetésére és megállapította, hogy a további le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad.

[8] Rögzítette, hogy a Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.450/2023/2. szám alatti végzésével már állást foglalt az eljárás megszüntetéséről. Az eljárás számított pertartamát 6290 napban határozta meg. Kifejtette, hogy csak a bíróság vagy a kérelmező érdekkörben felmerült, az eljárás előrehaladását nem szolgáló időartamok vonhatóak le, az első esetben az is feltétel, hogy a kérelmező ne nyújtson be az eljárás elhúzódása miatti kifogást. Az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének elmulasztása ugyanakkor csak abban az esetben értékelhető a kérelmező terhére, ha a kérelmező a mulasztást felismerhette és a kifogástól alappal várhatta a sérelem orvoslását.

[9] Az elsőfokú bíróság az eljárás teljes időtartamából levonta a 2006. augusztus 8. és 2006. december 20. közötti 135 napot, mivel ekkor már a kérelmezőnek is fel kellett ismernie, hogy a bíróság az 1952. évi Pp. 142. § (1) és (2) bekezdését megsértve nem tűzi ki a folytatólagos tárgyalást; így elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása; a tárgyalás kitűzéséről ugyanakkor a bíróság 2006. december 20-án intézkedett.

[10] A Pevtv. 15. § (3) bekezdésére alapítottnak levonta a 2008. március 21. és 2008. június 30. közötti 102 napot és a 2017. december 6. és 2017. december 12. közötti 7 napot, mivel a kérelmező nyilatkozatát késedelmesen terjesztette elő. Továbbá levonta a 2008. október 25. és 2009. január 8. közötti 76 napot is, mert a kérelmező a bíróság felhívásának egyáltalán nem tett eleget.

[11] A Pevtv. 15. § (4) bekezdése szerint levonta továbbá a 2016. március 8. és 2016. május 30. közötti 84 napot, mivel a kérelmezőnek legkésőbb ekkor fel kellett ismernie a bíróság intézkedési késedelmét és elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése.

[12] Ugyanakkor nem találta indokoltnak levonni az eljárás teljes időtartamából a következő időszakokat:

[13] A 2007. április 11. és 2007. július 16. közötti 97, a 2007. december 12. és 2008. január 11. közötti 29, a 2008. január 29. és 2008. február 14. közötti 16, valamint a 2011. június 3. és 2011. július 3. közötti 31 napot, mivel a kérelmezőtől a bíróság mulasztásának felismerése nem volt elvárható; a kérelmezőnek nem feladata a bíróság ellenőrzése. A kérelmező nem ismerhette fel továbbá a bíróság késedelmét az eljárás újraindulását követően sem, nem megállapítható, hogy a felfüggesztett per folytatása iránti kérelemről mikor szerzett tudomást, ezért nem vonta le a 2009. július 26. és 2009. október 13. közötti 80 napot sem.

[14] A 2009. március 4. és 2009. június 24. közötti 113 napot és a 2013. szeptember 6. és 2014. október 13. közötti 403 napot, tekintettel arra, hogy a tárgyalás felfüggesztésére a hatóság eljárására tekintettel került sor. Az indokolt felfüggesztés nem róható fel sem a bíróságnak, sem a félnek, azonban a jogalkotó a vagyoni elégtétel megfizetésének kötelezettségét nem feltétlenül felróhatóságához kötötte. A Pevtv. 15. § (3)-(5) bekezdései határozzák meg azon eseteket, amelyek lehetőséget adnak az eljárás figyelembe vehető időtartamának csökkentésére, az eljárás felfüggesztése ezek közé nem illeszthető be.

[15] Nem csökkentette az eljárás figyelembe vehető időtartamát a 2012. február 14. és 2012. június 12. közötti 120 nappal sem, mivel bár a bíróság az 1952. évi Pp. 182. § (1) bekezdését megszegve nem szabott meg határidőt a szakértőnek kiegészítő szakvéleménye előterjesztésére, de a kérelmezőnek nem feladata a bíróság ellenőrzése, továbbá a bíróság maga dönt arról, hogyan vezeti az egyes eljárási cselekményeket. Szintén nem találta levonhatónak a 2013. május 8. és 2013. június 26. közötti 50 napot, mert a kérelmezőtől nem volt elvárható az eljárási szabályoknak a szakértő kirendelésére vonatkozó részletszabályokra is kiterjedő ismerete, másrészt a bíróság 2013. május 22. napján már határidő kitűzése mellett hívta fel a szakértőt a szakvélemény előterjesztésére, ezt követően a kifogás nem tudta volna elérni a célját.

[16] Szintén nem vonta le a 2014. október 14. és 2016. január 15. közötti 459 napot. Kifejtette, hogy nem lehet a kérelmező terhére figyelembe venni, ha a felperes pertársa halálát késedelmesen jelentette be; továbbá a kérelmezőnek nem kellett tudnia, hogy a közjegyző mikor küldte meg a hagyatékkal kapcsolatos iratokat, ekként a késedelem nem volt számára felismerhető.

[17] A 2017. december 15. és 2023. április 19. közötti 1952 nap levonását szintén nem találta indokoltnak. Utalt arra, hogy a felfüggesztés nem illeszthető a Pevtv. 15. § (3)-(5)

bekezdésben írt okok közé, ezért nincs annak jelentősége, hogy a bíróság kellő körültekintést tanúsított-e, amikor az eljárás felfüggesztéséről döntött. Az nem eshet a kérelmező terhére, ha a végzés ellen nem élt jogorvoslattal.

[18] Megállapította, hogy az eljárás figyelembe vehető időtartama 5886 nap, amely meghaladja a törvény szerinti észszerű időtartamot, a Pevtv. 7. § (1)-(2) bekezdése szerint a kérelmezőt ezen időszakra vagyoni elégtétel illeti meg.

[19] A le nem rótt eljárási illeték megfizetéséről a Pevtv. 9. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 102. § alapján rendelkezett, és a kérelmezőt a pervesztességével arányos összegű illeték megfizetésére kötelezte. A pernyertesség arányára tekintettel rendelkezett a felek perköltségéről azzal, hogy a feleket megillető perköltséget egymásba beszámította. A kérelmező által felszámított ügyvédi munkadíj mérséklését nem talált indokoltnak. Kifejtette, hogy a kérelmező ezen összegre a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségről szóló 32/2003. (VIII.32.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) alapján is jogosult, ezért nem volt szükséges a megbízási szerződés csatolása.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[20] A kérelmezett fellebbezésében a végzés megváltoztatásával kérte a megfizetendő vagyoni elégtétel összegét csökkenteni 936 000 forintra, a perköltség összegét 47 000 forintra leszállítani. Megismételte az elleniratban foglaltakat, illetve az az egyes sérelmezett időtartamok tekintetében az alábbiak szerint egészítette ki:

[21] Érvelése szerint a *2006. június 24. és 2006. augusztus 7. közötti 45 nap* is levonandó, mivel az eljáró bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 177. § (5) bekezdését, amikor nem szabott határidőt a szakértői díj előlegezésére, majd a szakértői díj előlegezésének elmaradását észlelve az általános intézkedési határidőben nem tűzött ki tárgyalást. Hangsúlyozta, hogy a tárgyalás kitűzéséről a kérelmező csak 2007. január 3. napján értesült, *2006. december 21. és 2007. január 3. között* elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, ezért ezen 14 napot is le kell vonni. Kérte ezért az ellenirat 1. pontjában feltüntetett időtartamból a további 93 nappal csökkenteni az eljárás időtartamát.

[22] Nem vitatta, hogy a kérelmezőnek nem feladata a bíróság ellenőrzése, de a kérelmező 2007. március 29. napján átvette az elsőfokú ítéletet, ezt követően sem annak jogerőre emelkedéséről, sem a másodfokú tárgyalás kitűzéséről nem kapott értesítést, így az intézkedés elmulasztása a kérelmezőnek nyilvánvaló volt. Kiemelte, hogy az 1952. évi Pp. 119. § (1) bekezdése szerint a kérelmező az iratokat megtekinthette, így a mulasztásról is tudomást szerezhetett. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása, a *2007. április 11. és 2007. július 16. közötti 97 nap* levonandó.

[23] A *2007. december 14. és 2008. január 11. közötti* időtartammal összefüggésben kifejtette, hogy a másodfokú bíróság a 2007. november 13. napján megtartott tárgyaláson a határozatát kihirdette, ott a jogi képviselővel eljáró I. rendű alperes jelen volt, ekként a kérelmező nyilvánvalóan értesült a másodfokú eljárás befejezéséről. Észlelnie kellett azt is, hogy a másodfokú bíróság elmulasztotta az 1952. évi Pp. 254. § (4) bekezdésében írt határidőt, ekként az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének elmulasztása a terhére esik.

[24] Szintén kérte levonni a *2008. január 29. és 2008. február 14. közötti 16 napot*. A kérelmező meghatalmazottja jelen volt 2007. november 13-án, a másodfokú határozat kihirdetésén. Mivel az írásba foglalt másodfokú határozatot vele 2008. február 18-án közölték, így nyilvánvalóan észlelhette a határidők elmulasztását.

[25] Hangsúlyozta, hogy az eljárás felfüggesztése az ingatlan-nyilvántartási hatóság előtti eljárás befejezéséig a kérelmezőnek is érdekében állt, hiszen a per tárgya a telekhatárral

kapcsolatos ingatlan-nyilvántartási határozat megváltoztatása volt. Amennyiben az nem állt érdekében, jogorvoslattal élhetett volna, ennek hiányában a végzés a felek konszenzusával lett jogerős, így a *2009. március 4. és 2009. június 24. közötti 113 nap* a Pevtv. 15. § (3) bekezdése szerint levonandó.

[26] A *2009. július 26. és 2009. október 13. közötti* időtartammal összefüggésben hangsúlyozta, hogy a kérelmező az eljárás irataiba az 1952. évi Pp. 119. § (1) bekezdése szerint betekinthezett, így ismerettel rendelkezhetett a felfüggesztett per folytatása iránti kérelemről is, így elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése.

[27] Hangsúlyozta, hogy a kérelmező meghatalmazottja 2010. december 16-án átvette az elsőfokú bíróság 39. szám alatti végzését, 2011. január 7-én a 42-I. szám alatti, öt a fellebbezéssel összefüggő észrevételek előterjesztésére felhívó végzést is, így tudott a másodfokú eljárás megindulásáról. Figyelemmel az 1952. évi Pp. 119. § (1) bekezdésére is, elvárható volt a kérelmezőtől annak észlelése, hogy a másodfokú bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 254. § (4) bekezdését. Az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének hiányában így a *2011. június 3. és 2011. július 3. közötti 31 nap* levonandó.

[28] A *2012. február 14. és 2012. június 12. közötti 120 nap* vonatkozásában is vitatta, hogy a bíróság késedelmét a kérelmezőnek nem kellett észlelnie. Meghatalmazottja átvette a szakértő kirendelését és a szakvélemény előterjesztésének határidejét tartalmazó végzést; valamint arról is tudott, hogy 2012. január 17. napján a tárgyalást azért kellett elhalasztani, mert a szakértői vélemény nem állt rendelkezésre, ugyanakkor a bíróság a szakértőt nem szankcionálta. Mivel a tárgyaláson jelen volt, a kérelmező arról is tudott, hogy a szakértői vélemény csak a 2012. április 4. napjára tűzött tárgyalást megelőző napon érkezett meg. Mindezek miatt elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, amelynek elmulasztása miatt ezen időszakot nem lehet figyelembe venni a vagyoni elégtétel alapjaként.

[29] Vitatta, hogy a *2012. június 13. és 2012. szeptember 23. közötti 103 nappal* összefüggésben nem volt elvárható a kérelmezőtől a bíróság mulasztásának észlelése. A kérelmező meghatalmazott képviselője jelen volt a 2012. június 13-án tartott tárgyaláson, így fel kellett ismernie, hogy a bíróság határidő meghatározása nélkül hívta fel a szakértőt nyilatkozatra. Az aggálytalan szakértői vélemény a tényállás helyes megállapításán keresztül a kérelmező érdeke is; csak a jogerős döntés zárja ki, hogy a felek vagy jogutódai ugyanazon jog tárgyában újabb keresetet indítsanak, a már elbírált jogot vitássá tegyék. Mivel a kérelmező tudott a bíróság mulasztásáról, elvárható volt tőle az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése.

[30] A *2013. május 8. és 2013. június 26. közötti 50 napot* szintén kérte levonni. Nem vitatta, hogy a kérelmezőtől nem elvárható az eljárási szabályok professzionális ismerete, ugyanakkor a helyes és jogerős döntés a kérelmező érdeke is. Mivel az eljárás már hat éve folyamatban volt, elvárható volt az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása.

[31] Érvelése szerint a per tárgyra tekintettel az ingatlan-nyilvántartási hatóság előtti eljárás a kereset elbírálásának lényegi előkérdése volt, így a per tárgyalásának felfüggesztése a kérelmező érdekében is állt, amelyet igazolt, hogy a felfüggesztő végzéssel szemben nem élt jogorvoslattal. A *2013. szeptember 6. és 2014. október 13. közötti 403 nap* a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt szükségtelenül telt el, az eljárás előrehaladását nem szolgálta, ekként kérte azt a Pevtv. 15. § (4) bekezdés szerint levonni.

[32] A 2014. október 14. és 2016. január 15. közötti 459 nappal összefüggésben is hangsúlyozta, hogy a kérelmező az 1952. évi Pp. 119. § (1) bekezdése szerint az eljárás irataiba bármikor betekinthezett, ezért arról – így a hagyatékátadó végzés megküldéséről is –

tudomással bírt. Elvárható lett volna ezért a mulasztás észlelése és az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése is.

[33] *A 2017. december 15. és 2023. április 19. közötti 1952 nappal összefüggésben* is hangsúlyozta, hogy az ingatlan-nyilvántartási hatóság határozata evidenciaszerű előkérdése volt a per elbírálásának, az nem volt elkerülhető. Kiemelte, hogy a bíróság a kérelmezőt ezen jogkövetkezmény terhével hívta fel nyilatkozattételre. Habár a kérelmező meghatalmazottja útján ellenezte a per tárgyalásának ismételt felfüggesztését, nem indítványozta az ingatlan-nyilvántartási hatóság megkeresését, a végzést fellebbezéssel nem támadta, és később sem kérte a felfüggesztés indokoltságának felülvizsgálatát. Ezen passzivitása a Pevtv. 15. § (3) bekezdése szerint a terhére értékelendő. Utalt arra is, hogy mivel a hatóság eljárása a per eldöntésének szükségszerű előkérdése volt, ezen felfüggesztés nem minősülhet az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartamnak sem. Vitatta az elsőfokú bíróság ezzel összefüggésben kifejtett álláspontját, hangsúlyozva, hogy amennyiben a kérelmezőnek a felfüggesztés nem állt érdekében, úgy élhetett volna jogorvoslati jogával. Változatlanul kérte ezen időszak levonását a Pevtv. 15. § (4) bekezdése alapján.

[34] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által a kérelmező javára megállapított perköltség túlzott mértékű; a végzés indokolásával szemben a perköltség megfizetésére az elsőfokú bíróság ténylegesen a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdését alkalmazta. A pervesztesség aránya nem indokolja a megítélt perköltség összegét.

[35] A kérelmező a kérelmezett fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú végzés helybenhagyását és a kérelmezett 22 225 forint másodfokú perköltségének megfizetésére kötelezését kérte. Hangsúlyozta, hogy a per több mint 17 évig tartott, a jogban járatlan kérelmező joggal bízott abban, hogy a bíróság a rá vonatkozó szabályokat betartva jár el. A per tárgyalását felfüggesztő végzést megfellebbezte, amely azonban nem vezetett eredményre. A per elhúzódásáért a kérelmezőt nem terheli felelősség, az eljárás elhúzódását többször is kifogásolta. A kérelmező és meghatalmazottjaként eljáró édesapja sem ismerte az eljárás elhúzódása miatti kifogás intézményét; arról a bíróságnak sem kellett tájékoztatnia; az egyébként a szakirodalom szerint sem hagyományos értelemben vett jogorvoslat, hatékonyságát a gyakorlat megkérdőjelezte. A féltől nem elvárható, hogy folyamatosan ellenőrizze a bíróságot. Álláspontja szerint a megállapított ügyvédi költség sem eltúlzott.

A másodfokú bíróság döntése

[36] Az ítéltábla fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzésnek a kérelmet részben elutasító rendelkezését, míg a fellebbezést megalapozatlannak ítélte.

[37] A töretlen bírói gyakorlat szerint mindig az egyes mulasztások gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával, és mindezek alapján a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni azt, hogy a vagyoni elégtételt érvényesítő fél terhére ítéltető-e meg, hogy az adott bírósági mulasztással szemben nem vette igénybe az eljárás elhúzódása miatti kifogást. A féltől a bíróság inaktív magatartása miatti eljárás elhúzódásának megakadályozása esetén az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, az eljárási kötelezettség megszegésére vonatkozó jelzéstől pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását.

[38] Egyetértett az ítéltábla az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kérelmezőtől nem volt elvárható 2006. augusztus 8. előtt kifogás benyújtása a folytatólagos tárgyalás kitűzésének elmaradása miatt. Annak megítélése, hogy egy adott mulasztás a fél számára

felismerhető-e, illetve elvárható-e annak orvoslása érdekében az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, nem mellőzhető a mulasztás időtartamának értékelése. Minél hosszabb idő telik el érdemi intézkedés nélkül, annál inkább elvárható a féltől a bíróság inaktivitásának észlelése. Az ítéltábla figyelemmel volt arra is, hogy habár a tárgyaláson jelen lévő kérelmező észlelhette, hogy a bíróság az ellenérdekű félnek a szakértői díj előlegezésére nem állapított meg határidőt, azonban tőle – megfelelő jogi ismereteke hiányában – nem volt elvárható ezen mulasztás következményének, azaz annak felismerése, hogy az előlegezés elmulasztása ekként a bíróság részéről nem szankcionálható, a bizonyítás sikertelenségének következményei sem vonhatóak le.

[39] A folytatólagos tárgyalás kitűzésével a bíróság az intézkedési kötelezettségének eleget tett, 2006. december 20-án a mulasztás megszűnt, amely kizárta az eredményes eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtásának lehetőségét. Mindezekre tekintettel a 2006. június 24. és 2007. február 6. közötti időszakra vonatkozóan az elsőfokú bíróság által figyelembe vett időtartamnál több levonás nem volt indokolt.

[40] Szintén jogszabálysértés nélkül mellőzte az elsőfokú bíróság a 2007. április 11. és 2007. július 16. közötti 97 nap levonását. A bíróság nem tájékoztatja a feleket arról, hogy az eljárás egyéb feleinek kézbesítette-e vagy mikor kézbesítette az ítéletet, erre alappal abból sem lehet következtetni, hogy a kérelmező maga mikor vette át az ítéletet. Arra vonatkozóan nincs adat, hogy a kérelmező élt volna iratbetekintési jogával. A kérelmezett által felhívott 1952. évi Pp. 119. § (1) bekezdésében szabályozott iratbetekintési jog a fél számára csupán jogosultságot jelent, de nem teremt kötelezettséget arra nézve, hogy folyamatosan tájékozódjon az ügy állásáról; az iratbetekintés elmulasztása a terhére nem értékelhető (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.169/2024/2.). Az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtása ezért a kérelmezőtől nem volt elvárható.

[41] A 2007. december 14. és 2008. január 11. közötti 29 nappal összefüggésben az ítéltábla nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a másodfokú határozat kihirdetésének időpontjáról a kérelmező tudomással bírt-e, hanem annak, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtásának elvárható időpontja nem formális módon határozandó meg, nem lehet elvárni a féltől, hogy folyamatosan ellenőrizze az eljáró bíróságot és a legcsekélyebb határidő-mulasztást is azonnal kifogásolja meg (Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.130/2024/2.). Az ítéltábla figyelembe vette, hogy a kérelmező jogi képviselő nélkül járt el, az eljárás elhúzódása miatti kifogás jogintézménye nem volt közismert és arról a bíróság sem tájékoztatta, továbbá a kérelmező az iratok visszaküldésének pontos időpontját sem ismerte. Mindezekre tekintettel egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése nem volt elvárható a kérelmezőtől. Ugyanezen indokok alapján az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte a 2008. január 29. és 2008. február 14. közötti 16 nap levonását is.

[42] A kérelmezett a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján kérte figyelmen kívül hagyni a 2009. március 4. és 2009. június 24. közötti 113 napot. A Pevtv. 15. § (3) bekezdése konjunktív, egymásra épülő követelmények fennállása esetén teszi lehetővé az adott időtartam levonását az eljárás számított időtartamából. A miniszteri indokolás szerint ezen rendelkezés alapján általánosan azt kell vizsgálni, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az eljárás elhúzódásához. Az adott időszak figyelembevétele csak akkor mellőzhető, ha az a kérelmező érdekkörében merült fel; az eljárás előrehaladását nem szolgálta; az a kérelmező által elhárítható lett volna és szükségtelenül telt el.

[43] A per tárgyalásának felfüggesztését a felperesek – tehát a kérelmezővel ellenérdekű felek – által kezdeményezett hatósági eljárás indokolta, amelyet arra tekintettel indítottak, hogy sérelmesnek találták az érvényben lévő ingatlan-nyilvántartási térképen

ábrázolt határvonalat. Nem adhat alapot a vagyoni elégtétel csökkentésére a kérelmezőtől eltérő perbeli szereplőknek a magatartása (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.458/2022/2 – megjelent BDT2023.4621), a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban rögzített határvonal felperesi kérelemnek megfelelő kijavítása nem az ellenérdekű kérelmező érdekkörébe esik. A felfüggesztést elrendelő határozattal szembeni jogorvoslat előterjesztésének elmulasztása a kérelmezett álláspontjával ellentétben nem értékelhető a kérelmező terhére, önmagában ebből sem következik, hogy a per tárgyalásnak felfüggesztése a kérelmező érdekkörébe esett. Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte ezen időszak levonását is.

[44] Helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság a 2009. július 26. és 2009. október 13. közötti 80 nap levonását is, mert a jogi képviselő nélkül eljáró kérelmezőnek sem iratbetekintés útján, sem más módon nem kellett ellenőriznie, hogy a perbeli ellenfele kérte-e vagy mely időpontban kérte a felfüggesztett per folytatását. Ezért nem volt elvárható az sem, hogy észlelje és kifogással támadja az intézkedési határidő elmulasztását. Az 1952. évi Pp. 119. § (1) bekezdésével összefüggésben az ítéltábla visszautal a [43] bekezdésben írtakra.

[45] A 2011. június 3. és 2011. július 3. közötti 31 nappal összefüggésben is az ítéltábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság által rögzített indokokat. Rámutat ugyanakkor, hogy a másodfokú bíróság 3.Pf.20.519/2011/2. szám alatti határozatával az elsőfokú bíróság által az eljárás félbeszakadását megállapító végzés helybenhagyásáról döntött. Az eljárás félbeszakadása alatt az 1952. évi Pp. 112. § (2) bekezdése szerint minden perbeli cselekmény hatálytalan, amely nem a félbeszakadással vagy annak megszüntetésével kapcsolatos, azaz a félbeszakadás tartama alatt a per érdemben nem haladhat előre, függetlenül attól, hogy a félbeszakadást megállapító végzést helybenhagyó határozatot a másodfokú bíróság az 1952. évi Pp. 254. § (4) bekezdésében meghatározott időben küldte-e vissza. Habár a másodfokú bíróság az eljárás iratait késedelmesen küldte vissza, az eljárás nem ezen okból, hanem a félbeszakadás miatt, a törvény erejénél fogva nem haladt előre, ekként a fenti időtartammal a Pevtv. 15. § (4) bekezdése szerinti feltételek hiányában az eljárás figyelembe vehető időtartama nem volt csökkenthető.

[46] A kérelmezett elleniratában a 2012. február 14. és 2012. június 12. közötti 120 nap levonását azért kérte, mert a kérelmező eljárás elhúzódása miatti kifogással nem sérelmezte, hogy a 2012. január 17. napján megtartott tárgyaláson a bíróság az 1952. évi Pp. 182. § (1) bekezdésének megsértésével a szakértő részére nem adott határidőt a szakvélemény előterjesztésére. Rögzítette, hogy már ezen tárgyalást is azért kellett elhalasztani, mert a szakértő a 2011. november 2. napján kelt végzésben írt 30 napon belül a szakvéleményt nem nyújtotta be. Az eljárás iratai szerint ugyanakkor a bíróság a szakértő részére a 2011. november 10. napján kelt végzéssel 60 napos határidőt engedélyezett, amelyről a kérelmező meghatalmazottját is értesítette. A 2012. január 17. napján kelt jegyzőkönyvben azt rögzítette, hogy a szakértő tájékoztatása szerint kataszteri térkép beszerzése szükséges. Mindebből a jogi képviselő nélkül eljáró kérelmezőnek nem kellett észlelnie, hogy a szakértő részére újabb határidőt kellett volna meghatározni a szakvélemény előterjesztésére, így nem róható a terhére, ha ennek elmaradását nem sérelmezte. A kérelmezett elleniratában nem hivatkozott arra, hogy a kérelmezőnek amiatt kellett volna kifogást emelnie, mert a bíróság elmulasztott kényszerítő eszközt alkalmazni a szakértővel szemben; ez utóbbi hivatkozása a fellebbezésben ellenkérelem-változtatásnak minősül, amely a Pp. 373. § (3) bekezdésében írt feltételek hiányában nem volt megengedhető, ezért azt az ítéltábla elutasította [Pp. 373. § (1) bekezdése].

[47] Szintén nem lehetett az eljárás figyelembe vehető időtartamát csökkenteni a 2012. június 13. és 2012. szeptember 23. közötti 103, továbbá a 2013. május 8. és 2013. június 26. közötti 50 nappal. A kérelmezett által felhívott 1952. évi Pp. 114/A. §-a (2) bekezdésének c) pontja szerinti kifogás akkor terjeszthető elő, ha a bíróság egyáltalán nem

tesz intézkedést, annak ezért akkor lett volna helye, ha a bíróság elmulasztotta volna felhívni a szakértőt a szakvélemény benyújtására. Jelen esetben azonban a bíróság mindkét alkalommal intézkedett, a szakértőt felhívta a szakvélemény benyújtására. Azt, hogy a felhívások nem tartalmaztak határidőt, legfeljebb az 1952. évi Pp. 114. § szerinti eljárás szabálytalansága miatt kifogás keretében lehetett volna sérelmezni, amelynek elmulasztása a vagyoni elégtétel iránti kérelem elbírálása során nem bírt jelentőséggel. Erre tekintettel a fellebbezés ezen része sem vezetett eredményre.

[48] A kérelmezett az elleniratban a Pevtv. 15. § (3) bekezdése alapján kérte figyelmen kívül hagyni a 2013. szeptember 6. és 2014. október 13. közötti 403 napot, mivel érvelése szerint az eljárás felfüggesztése a kérelmező érdeke is volt. Fellebbezésében ugyanezen időtartamot ugyanakkor a kérelmezett már a Pevtv. 15. § (4) bekezdésének megjelölésével kérte levonni, mint a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt szükségtelenül eltelt időtartamot. Az ellenkérelem ezen megváltoztatása a Pp. 373. § (3) bekezdésébe ütközött, azt az ítéltábla elutasította. A kérelmezett továbbá állította, hogy a tárgyalás felfüggesztése a kérelmező érdeke is volt, ezzel összefüggésben az ítéltábla a [43] bekezdésre utal vissza.

[49] A kérelmezett elleniratában a 2014. október 14. és 2016. január 15. közötti 459 nap levonását a Pevtv. 15. § (5) bekezdése alapján kérte, mivel az eljárás félbeszakadása sem a kérelmező, sem a kérelmezett érdekkörébe nem sorolható be, de nagy mértékben hozzájárult a pertartam növekedéséhez. Másodlagosan kérte a félbeszakadással érintett időszak egy részének: a 2015. szeptember 20-tól 2015. november 24-ig eltelt 66 napnak a levonását a Pevtv. 15. § (4) bekezdése alapján. Fellebbezésében azonban már arra hivatkozott, hogy a Pevtv. 15. § (4) bekezdése alapot ad a félbeszakadás teljes időtartamának figyelmen kívül hagyására. Ez szintén ellenkérelem-változtatás, amely a Pp. 373. § (3) bekezdésében foglalt feltételek hiányában nem volt megengedhető, ezért azt az ítéltábla elutasította [Pp. 373. § (1) bekezdése]. A másodlagosan előterjesztett kérelemmel összefüggésben az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon érvelésével, hogy a kérelmezőnek sem iratbetekintés útján, sem más módon nem kellett ellenőriznie, hogy a járásbíróhoz mikor érkezett meg a jogerős hagyatékátadó végzés, így nem volt elvárható tőle, hogy észlelje és kifogással támadja az intézkedési határidő elmulasztását.

[50] A kérelmezett elleniratában a 2017. december 15. és 2023. április 19. közötti 1952 nap levonását a Pevtv. 15. § (3) és (5) bekezdése alapján kérte, a fellebbezésében ugyanezen időszakkal összefüggésben már a Pevtv. 15. § (4) bekezdésére hivatkozott. Ez szintén a Pp. 373. § (3) bekezdése alapján meg nem engedhető ellenkérelem-változtatásnak minősült, ezért azt az ítéltábla elutasította [Pp. 373. § (1) bekezdése]. A per tárgyalásának felfüggesztésével összefüggésben az ítéltábla visszaüt a [43] bekezdésében írtakra. Megjegyzi továbbá, hogy az eljáró bíróság korábban már ugyanezen hatósági eljárásra tekintettel a per tárgyalását felfüggesztette, a fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság ugyanakkor helybenhagyta a felfüggesztésről rendelkező végzést, ekként a kérelmezőtől ismételt fellebbezés előterjesztése ez okból sem volt elvárható, annak elmaradása nem értékelhető akként, hogy a tárgyalás felfüggesztése az ő érdekkörébe esett volna.

[51] A kérelmezett azon érve, hogy ezen időszak nem minősül az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartamnak, a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdése alapján is kizárja ezen időszak levonását, hiszen mindkét esetben csak a szükségtelenül, az eljárás előrehaladását nem szolgálóan eltelt idő hagyható figyelmen kívül.

[52] Nem volt indokolt az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatása sem. Az elsőfokú bíróság valóban tévesen hivatkozott a Pp. 83. § (1) bekezdésére, ugyanakkor egyértelmű, hogy az elírás, valójában a Pp. 83. § (2) bekezdését alkalmazta, a perköltség viseléséről a részleges pernyertesség szabályai szerint döntött. Nem

követett el számítási hibát sem, mert a kérelmező 94%-ban, a kérelmezett pedig 6%-ban lett pernyertes, így a kérelmező az általa felszámított jogi képviselői munkadíj 94%-át, azaz 83 566 forintot követelhetett a kérelmezettől, a kérelmezett pedig az általa felszámított jogi képviselői munkadíjból álló 125 800 forint 6%-ára, azaz 7548 forintra tarthatott igényt. Az egymással szemben fennálló perköltségigények összevezetése után tehát az elsőfokú bíróság jogszerűen kötelezte a kérelmezettet 76 018 forint (83566-7548) perköltség megfizetésére. Ennek mérséklése nem volt indokolt, nem megállapítható, hogy a fellebbezésben hivatkozott 47 000 forint milyen számítás eredménye.

[53] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pevtv. 9. § (4) bekezdése szerint jelen eljárásban is irányadó Pp. 389. § szerint alkalmazandó 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[54] A kérelmezett fellebbezésével összefüggésben költségét felszámította, fellebbezése ugyanakkor nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárással felmerült költségét a Pp. 83. § (5) bekezdése szerint maga köteles viselni. Köteles ugyanakkor megtéríteni a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a kérelmező másodfokú eljárással felmerült költségét. A kérelmezőt illető másodfokú költség összegét az ítéltábla az Ükr. 3. § (2) és (5) bekezdései, valamint 4/A. §-a alapján a felszámítással egyezően 17 500 forint + áfa, azaz 22 225 forintban határozta meg.

[55] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés m) pontja alapján fennálló tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán a kérelmezett fellebbezésével összefüggésben le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdése és 47. § (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a kérelmezettet Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint megillető illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdés értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2024. szeptember 19.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró